

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 8Cdo/189/2024                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2222202254                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.11.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Miroslav Šepták           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:2222202254.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Branislava Krála v spore žalobcu Jána Csaplára, narodeného 03. februára 1961, Vrakúň - Nekyje na Ostrove, Krajná ulica 30/12, zastúpeného advokátkou JUDr. Albinou Vágóovou, Dunajská Streda, Ružová 265, proti žalovanej Alici Csaplárovej, narodenej 28. decembra 1969, Vrakúň - Nekyje na Ostrove, Krajná ulica 30/12, zastúpenej advokátom JUDr. Tamásom Puskásom, Komárno, Jókaiho ul. 24, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5C/41/2022, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. marca 2024 sp. zn. 28Co/23/2023, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda z 21. marca 2023 č. k. 5C/41/2022-176 (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“), ktorým určil, že „žalobca Ján Csaplár, narodený 03. februára 1961, trvale bytom Vrakúň, Krajná č. 30/12, je výlučným vlastníkom rodinného domu č.s. 30, na parcele registra "C" č. 147/2, vedený Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálny odbor, na LV č. 1561, pre katastrálne územie Nekyje na Ostrove (ďalej len „sporná nehnuteľnosť“) a súčasne priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %“ (výrok I.); žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

1.1. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že strany sporu uzavreli manželstvo dňa 25. júna 1988, ktoré bolo právoplatne rozvedené rozsudkom súdu z 02. júla 2019. Rozhodujúcim obdobím pre nadobudnutie vecí do bezpodielového vlastníctva manželov bolo potom obdobie od 25. júna 1988 do 02. júla 2019. Žalobca

nadobudol stavebný pozemok parcelu č. 147/2 nachádzajúcu sa v katastrálnom území Nekyje na Ostrove do osobného užívania v roku 1984, na základe rozhodnutia štátneho orgánu, podľa vtedy platných právnych predpisov, teda ešte pred uzavretím manželstva. Parcelu príslušného registra "C" č. 147/3 dostal darom od príbuzných v roku 2000. V čase rozhodovania bol vedený ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností. Na parcelu č. 147/2 v katastrálnom území Nekyje na Ostrove bolo vydané stavebné povolenie dňa 29. decembra 1984, na výstavbu rodinného domu, pre stavebníka - žalobcu, s dátumom dokončenia stavby k 31. decembru 1987, teda stále v období pred uzavretím manželstva strán sporu. Kolaudačné rozhodnutie k stavbe bolo vydané štátnym orgánom dňa 20. októbra 1993, pričom nadobudlo právoplatnosť ku dňu 22. októbra 1993. Na liste vlastníctva č. 1651, katastrálne územie Nekyje na Ostrove, vyhotoveného dňa 01. júla 2022, bol uvedený údaj titul nadobudnutia - rozhodnutie o určení súpisného čísla zo dňa 30. júla 2009, ktoré v rámci administratívneho úkonu vydala Obec Vrakúň dňa 30. júla 2009, a to na základe žiadosti žiadateľov Jána Csaplára a manželky Alicy Csaplárovej, rod. Bernáthovej, v ktorej sa uviedli ako vlastníci stavby. Zhodnou výpoveďou strán sporu, ako aj jednotnými výpoveďami vypočutých svedkov, bolo preukázané, že stavba bola zvonku dokončená ku dňu uzavretia manželstva. Výpovede strán sporu sa zhodovali v tom, že stavba bola obývatel'ná, keď sa na druhý deň po uzavretí manželstva do domu nasťahovali, len pre nedokončenú žumpu a nenamontované vodovodné batérie sa chodili určitý čas sprchovať k rodičom, čo matka žalovanej potvrdila, že to bolo pár týždňov. Vzhľadom na odstup času súd prvej inštancie považoval za vierohodnú výpoveď matky žalovanej, a nie tvrdenie jej otca, že k nim chodili z uvedeného dôvodu niekoľko mesiacov. Na základe uvedeného bolo potom nepochybné, že sporná nehnuteľnosť ako vec v právnom slova zmysle existovala už v čase pred uzavretím manželstva strán sporu, spĺňala kritéria veci v právnom slova zmysle, keď bolo jednoznačne a nezameniteľne zjavné dispozičné riešenie nad mieru požadovanú zákonom, v zmysle ktorého postačuje dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia. S poukazom na už ustálenú judikatúru R 44/1993 (ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky - pozn. dovolacieho súdu), v zmysle ktorej „ak v čase, keď došlo k uzavretiu manželstva, boli už prevedené na stavbe prvky dlhodobej životnosti (najmä zvislé a vodorovné konštrukcie, konštrukcie strechy a schodište) a prípadne väčšina prvkov ostatných, možno z toho spravidla vyvodit', že už potom za trvania manželstva je dokončovaná už existujúca vec“ a okolnosti danej veci (bližšie vid' bod 1.3. tohto rozhodnutia) súd prvej inštancie spor uzatváral, že v danom prípade stavba do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatrí.

1.2. Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že osobitným spôsobom vzniku vlastníctva je zhotovenie stavby. Podľa súdnej praxe sa vlastníkom stavby môže stať nielen osoba odlišná od vlastníka pozemku (R 155/1953, R 65/1972), ale môže ním byť aj osoba odlišná od tej, ktorá vystupovala ako stavebník v stavebnom konaní (R 47/1964). Nie je potom vylúčené, aby osoba, ktorá financuje stavbu z vlastných prostriedkov, prípadne ju buduje z vlastného materiálu a podieľa sa na nej vlastnou prácou, stala vlastníkom stavby, napriek tomu, že stavebné povolenie bolo udelené, a aj kolaudačné rozhodnutie na meno inej osoby. Vlastníkom stavby sa stáva stavebník bez ohľadu na to, či staval z vlastného alebo cudzieho materiálu. Stavebníkom v zmysle zákona je ten, kto vykonal stavbu s úmyslom ju mať pre seba. Ide o vytvorenie veci spracovaním podľa § 135b zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), nie je pritom rozhodujúce, komu bolo adresované rozhodnutie o stavebnom povolení. Pre rozsah nadobudnutia vecí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo do výlučného vlastníctva jedného z nich, je potrebné vzhľadom na zákonné kritériá, ktoré určujú rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to konkrétne časové kritérium, pri ktorom sa skúma, kedy sa určitá vec nadobudla, kritérium spôsobu nadobudnutia určitej veci, pri ktorom sa skúma, ako určitú vec manželia nadobudli a kritérium spôsobu užívania veci, pri ktorom sa skúma, akým spôsobom sa určitá vec užíva, či je určená obom manželom alebo len jednému z nich na užívanie. Z hľadiska času nadobudnutia súd zisťuje, či predmetnú vec nadobudli počas trvania manželstva. Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatria veci nadobudnuté pred uzavretím a po zániku manželstva. Samostatným predmetom vlastníctva zostávajú pritom aj nehnuteľnosti, ktoré jeden z manželov nadobudol pred uzavretím manželstva, pričom v prípade nadobudnutia nehnuteľnosti treba časové hľadisko posúdiť podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré vyžaduje na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vklad vlastníckeho práva do katastra. Pre posúdenie vzniku stavby ako veci je rozhodujúci okamih, keď je už jednoznačným a nezmeniteľným spôsobom zjavné aspoň dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia. Iba do doby časovo a kvalitatívne predchádzajúcej tomuto okamihu možno hovoriť o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníctva k

stavbe vytvorením veci. Ak je však stavba ako vec v zmysle práva už druhovo a individuálne určená, potom sa už dokončovacie práce na vytvorených vlastníckych vzťahoch nijako nepremietnu. Všetko, čo takto k pôvodnej stavbe, v dôsledku jej dostavby prirastie, patrí vlastníkovi pôvodnej, teda už vzniknutej veci.

1.3. V danej veci nebolo rozhodujúce, že ešte nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie. Žalobca spracovaním veci, nadobudol originárnym spôsobom vlastníctvo k domu, keď v čase uzavretia manželstva sa potvrdilo, že dom bol viditeľne zvonku dokončený. Svedkyňa Bernáthová bola v dome krátko pred uzavretím manželstva a aj sused žalobcu svedok Edmund Végh, keď potvrdil, že dom zvonku bol dokončený pred uzavretím manželstva. Táto skutočnosť nebola nakoniec sporná ani medzi stranami sporu, inak by sa nemohli deň po uzavretí manželstva nast'ahovať na nehnuteľnosť. Potom ďalšie investície po uzavretí manželstva, mohli byť predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, týkajúce sa výlučného vkladu jedného z manželov na majetok druhého, prípadne vyporiadania spoločných investícií. Vlastníctvo pôvodného zhotoviteľa sa tým nezmení. K naliehavému právnomu záujmu žalobcu na určení jeho výlučného vlastníctva k stavbe rodinného domu, súd prvej inštancie uviedol, že bol dôvodný, keďže bez tohto určenia by ostalo žalobcovo postavenie neisté, nakoľko zápis v katastri nehnuteľností v prospech oboch manželov k stavbe sa realizoval na základe zápisu nehnuteľnosti do katastra a udelením súpisného čísla. Takýto titul nadobudnutia vlastníctva zákon nepozná. Uvedenie súpisného čísla nehnuteľnosti je administratívnou evidenciou nehnuteľnosti, nezakladá vlastníctvo k nehnuteľnosti. Vzhľadom na zistené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, súhlasil s tvrdeniami žalobcu, že žalovanej nesvedčil ani jeden dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva, keďže nehnuteľnosť nekúpila, nedostala ani darom alebo inou zmluvou ani dedením, ani rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností, a preto jej v celom rozsahu vyhovel. Právne rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 135b, § 143 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c) CSP. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1, 2 CSP, t.j. plným procesným úspechom žalobcu.

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku uviedol, aký skutkový stav zistil a prečo považoval žalobu za dôvodnú a naopak námietky žalovanej za nedôvodné. Tiež odkázal na relevantné zákonné ustanovenia § 132 ods. 1, § 143 Občianskeho zákonníka, v rozsudku ich primerane vyložil a aplikoval na konkrétnu vec. Súdne rozhodnutie, ktoré stručne a jasne objasní podstatu sporu a závery súdu (v rozsahu vyžadovanom § 220 ods. 2 CSP), nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ako celok spĺňalo náležitosti § 220 ods. 2 CSP, keďže z neho možno zistiť tak skutkové, ako aj právne závery súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k vyhoveniu žalobe. Odvolací súd sa stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie námietky odvolateľky o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd uviedol, že zo zásady iura novit curia vyplýva povinnosť súdu skúmať vec z hľadiska všetkých ustanovení Občianskeho zákonníka. Vo všeobecnosti je potrebné uviesť, že každé súdne konanie je ovládané citovanou zásadou, čo znamená, že strany sporu nie sú povinné uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak strana sporu uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ňou tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Ak teda súd rozhoduje o uplatnenom nároku alebo obrane proti nemu, ktoré vychádzajú zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je stranami navrhované, resp. výsledky vykonaného dokazovania umožňujú podriadiť uplatnený nárok/obranu proti nemu pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než akého sa strany dovolávajú, je

povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či právny dôvod uplatneného nároku alebo obrany proti nemu je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009).

2.2. V danom prípade z obsahu spisu vyplynulo, že v rámci konania pred súdom prvej inštancie žalovaná netvrdila skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať o vydržaní spoluvlastníckeho podielu (ktoré tvrdenia učinila obsahom svojej odvolacej argumentácie) k spornej nehnuteľnosti (pričom takéto tvrdenie nemožno vyvodit' z jej poukazu na to, že „žalobca nepreukázal a nepoprel, prečo súhlasil s podpisom na žiadosti o kolaudáciu, ako aj žiadosti o pridelenie súpisného čísla“), ale svoju obranu zamerala na skutočnosť, že stavba domu nebola v čase uzavretia manželstva dokončená a na jej dokončenie sa použili spoločné finančné prostriedky, ako aj jej výlučné finančné prostriedky. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd prvej inštancie nemal dôvod posudzovať, či žalovanou tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu právnej normy upravujúcej vydržanie tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Skutkové tvrdenia ohľadom vydržania boli žalovanou uvedené až v rámci odvolania. Jednalo sa preto o novoty v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil naplnenie žiadneho z dôvodov uvedených v § 366 CSP pre použitie novôt zo strany žalovanej v odvolacom konaní (bez ohľadu, či tieto skutkové tvrdenia by boli spôsobilé privodiť žalovanej priaznivejšie rozhodnutie). Preto odvolací súd na nové skutočnosti uvedené žalovanou až v odvolaní prihladnúť nemohol, keďže nepreukázala žiadnu z taxatívne stanovených podmienok v zmysle § 366 písm. a) až d) CSP. Inak povedané žalovaná v odvolaní netvrdila a ani nepreukázala, že neporušila procesnú diligenciu, t.j. netvrdila ani nepreukázala, že skutočnosti uvedené až v odvolaní (okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať na vydržanie spoluvlastníckeho podielu k spornej nehnuteľnosti) nemohla bez svojej viny uplatniť pred súdom prvej inštancie (§ 366 písm. d)), pričom novoty uvedené žalovanou pod iný účel ich použitia (§ 366 písm. a) až c)) s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h)) podradiť nebolo možné. Odvolací súd tiež poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. novembra 2011 sp. zn. 1Sžr/38/2011). Nad rámec uvedeného, pokiaľ ide o žalovanou namietanú neaplikáciu ustanovenia § 135a Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. decembra 1991, odvolací súd uviedol, že táto námietka bola celkom zjavne nedôvodná už len z toho dôvodu, že samotná žalovaná v odvolaní tvrdila, že bola od 18. októbra 1993 dobromyseľná v tom, že je spoluvlastníčkou rodinného domu, teda v prípade, ak by aj jej argumentácia v odvolaní nebola novotou, nebol by dôvod na aplikáciu § 135a Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. decembra 1991, ale do úvahy by prichádzala aplikácia § 134 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. januára 1992. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd dodal, že tento nedôvodne aplikoval i ustanovenie § 135b Občianskeho zákonníka, pretože toto ustanovenie sa týka spracovania cudzej veci, čo nie je prejednávaný prípad, keďže tu išlo o vytvorenie novej veci žalobcom. Uvedená nadbytočná aplikácia už citovaného ustanovenia však nemala vo výsledku vplyv na vecnú správnosť rozsudku. Pokiaľ ide o spôsoby nadobúdania vlastníckeho práva, tieto upravuje zákon Občiansky zákonníka rámcovo v ustanovení § 132 ods. 1 a 2, ktoré pokrýva tak originárne, ako aj derivatívne nadobudnutie vlastníckeho práva. Medzi originárne spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva, kedy nadobúdateľ neodvodzuje svoje vlastníctvo od vlastníckeho práva skoršieho vlastníka, sa zaraďujú vydržanie, vytvorenie novej veci, spracovanie cudzej veci, nadobudnutie zo zákona, nález veci, privlastnenie, oddelenie prírastku veci a pozemkové úpravy. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca nadobudol originárnym spôsobom - vytvorením novej veci - vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti (rodinnému domu) pred uzavretím manželstva, súd prvej inštancie správne podanej žalobe vyhovel.

2.3. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd i námietku žalovanej o nesprávnej aplikácii judikátu R 44/1993, na ktorý odkazoval súd prvej inštancie, keďže sa podľa žalovanej týkal správneho konania. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3Cdo 111/1992 publikované pod R 44/1993, vychádzajúc zo skutkových okolností daného prípadu, plne

aplikovateľné na prejednávajúcu vec, pričom sa netýka správneho konania ako mylne dôvodila žalovaná. V tomto rozhodnutí sa riešila právna otázka vzniku stavby vo vzťahu k bezpodielovému spoluvlastníctvu a jeho právna veta znie: „Ak boli v čase, keď došlo k uzavretiu manželstva, už vykonané na stavbe prvky dlhodobej životnosti (najmä zvislé i vodorovné nové konštrukcie, konštrukcie striech a schodisko) a prípadne väčšina prvkov ostatných, možno z tohto hľadiska vyvodiť, že už potom za trvania manželstva sa dokončuje už existujúca vec; v takom prípade stavba do bezpodielového spoluvlastníctva nepatrí. Je tu nerozhodné, že ešte nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie. Vznik stavby nemožno klásť do roviny len s jej stavebným dokončením. Dohoda o založení podielového spoluvlastníctva k stavbe môže byť platne uzatvorená v dobe, ktorá časovo predchádza vznik stavby ako veci, spôsobilej byť predmetom práv a povinností.“ K rovnakému záveru dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/201/1996 zverejnenom v ZSP č. 26/1997, ktoré sa zaoberá významom stavebného rozhodnutia pre vznik bezpodielového spoluvlastníctva so záverom, že „...keď neboli v čase, keď došlo k uzatvoreniu manželstva, ešte vybudované na stavbe - rodinnom dome - prvky dlhodobej životnosti (hlavne zvislé a vodorovné konštrukčné prvky, konštrukcia strechy a schodište) a prípadne väčšina ostatných prvkov, ktoré stavbu charakterizujú ako vec v právnom slova zmysle, možno z toho spravidla vyvodiť, že do uzavretia manželstva nemohla vzniknúť vec, ktorá nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak bola potom dokončená za trvania manželstva. Z tohto hľadiska nie je rozhodujúce, na koho bolo vydané stavebné a kolaudačné rozhodnutie“.

2.4. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol ex offio podľa § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania proti neúspešnej žalovanej s tým, že o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolaiteľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhovala, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania v plnom rozsahu. V súvislosti s vymedzeným dovolacím dôvodom žalovaná uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu (podľa jej názoru) záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, a síce „Má súd skúmať podľa zásady iura novit curia vydržanie vlastníckeho práva podľa § 134 Občianskeho zákonníka v prípade, ak strana sporu tvrdí, že je vlastníkom veci, avšak netvrdí, že vlastnícke právo nadobudla vydržaním?“

3.1. V rámci podaného dovolania žalovaná predostrela ňou tvrdený skutkový stav, podľa ktorého strany sporu uzavreli manželstvo v roku 1988. Niekoľko dní po uzavretí manželstva sa nasťahovali do rodinného domu, ktorý je predmetom sporu a ktorý začal stavať žalobca. Práce na rodinnom dome pokračovali však ešte niekoľko rokov po nasťahovaní, keď na rodinnom dome pracovali rodinní príslušníci a priatelia oboch strán sporu strany sporu; spoločne boli financované aj všetky náklady súvisiace s uvedenými prácami. Dňa 18. októbra 1993 podali strany sporu spolu návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia na stavbu rodinného domu. Po preskúmaní podmienok vydal príslušný stavebný úrad dňa 20. októbra 1993 kolaudačné rozhodnutie, ktoré prevzal žalobca uvedeného dňa osobne a nadobudlo tak právoplatnosť; žiadnym spôsobom nenamietal obsah kolaudačného rozhodnutia. Žalobca teda vyslovene prejavil svoju vôľu, aby vlastníkom rodinného domu bola aj žalovaná. Dňa 30. júla 2009 bolo vydané zo strany Obce Vrakúň rozhodnutie o určení súpisného čísla. Uvedené rozhodnutie prevzal žalobca osobne toho istého dňa. Rozhodnutie o určení súpisného čísla z roku 2009 bolo taktiež vydané na meno oboch strán sporu, pričom žalobca nenamietal ani obsah tohto rozhodnutia. Po vydaní súpisného čísla 3 bol rodinný dom zapísaný do katastra nehnuteľností na list vlastníctva č. 1651, pričom ako vlastníci rodinného domu boli zapísané strany sporu, ako bezpodieloví spoluvlastníci rodinného domu v podiele 1/1 k celku. V roku 2019 došlo k rozvodu manželstva, avšak už bývalí manželia bývali spoločne v rodinnom dome až do augusta 2021, kedy sa žalovaná odsťahovala k svojim rodičom. Žalobca následne v roku 2022 podal žalobu na súd o určenie vlastníckeho práva.

3.2. Súd prvej inštancie poukázal vo svojom rozhodnutí na to, že rodinný dom existoval už pred uzavretím manželstva a preto žalobca nadobudol vlastnícke právo k nemu pred vznikom manželstva; neskúmal však, či žalovaná mohla nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním podľa § 134 Občianskeho

zákonníka aj s poukazom na závery plynúce z ustálenej judikatúry súdov. S ohľadom na uvedené skutočnosti žalovaná v odvolaní poukázala na to, že nadobudla vlastnícke právo k rodinnému domu vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí ale uviedol, že žalovaná netvrdila skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať na vydržanie spoluvlastníckeho podielu k spornej nehnuteľnosti, a že žalovaná svoju obranu zamerala na skutočnosť, že stavba domu nebola v čase uzavretia manželstva dokončená a na jej dokončenie sa použili spoločné finančné prostriedky. Je pravdou, že žalovaná právne kvalifikovala prípad tak, že stavba domu nebola v čase uzavretia manželstva dokončená a preto vlastnícke právo nadobudli strany sporu počas trvania manželstva, avšak z jednotlivých podaní a vyjadrení žalovanej vyplýva aj to, že podľa jej názoru je spoluvlastníčkou rodinného domu (lebo bola dobromyseľná), ktorá skutočnosť je v súlade aj s údajmi katastra nehnuteľností. V priebehu konania na súde prvej inštancie sa teda žalovaná jednoznačne vyjadrovala a argumentovala tak, že je spoluvlastníčkou rodinného domu, aj keď nesprávne právne kvalifikovala prípad resp. neuviedla konkrétne, že podľa ktorého ustanovenia zákona nadobudla vlastnícke právo. Právna kvalifikácia - právne posúdenie prípadu je však vecou súdu, čo vyplýva zo zásady *iura novit curia* („súd pozná právo“). Na podporu správnosti zvolenej argumentácie dovolateľka poukázala na závery plynúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 29. novembra 2018 sp. zn. 7Cdo/25/2018, z 22. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009, zo 06. februára 2013 sp. zn. 5Cdo/385/2012 a z 27. júla 2011 sp. zn. 4MCdo/15/2010. Vyslovila presvedčenie, že spornú nehnuteľnosť mala v dobrovoľnej držbe skoro 20 rokov, ktorá skutočnosť je podložená obsahom úradných rozhodnutí a obsahom údajov katastra nehnuteľností a došlo preto k vydržaniu vlastníckeho práva. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na zásadu „*vigilantibus iura scripta sunt*“ t. j. „práva patria len bdelym“, majúť za to, že žalovaná mala argumentovať podľa tejto zásady vydržania vlastníckeho práva v konaní pred súdom prvej inštancie. Opomenul ale pri rozhodovaní vziať v úvahu, že žalobca od roku 1993 až do roku 2022 nikdy nenamietal, že kolaudačné rozhodnutie bolo nesprávne vydané a od roku 2009 až do roku 2022 nikdy nenamietal, že údaje uvedené v katastri nehnuteľností sú nesprávne. Žalobca obsah uvedených rozhodnutí nenamietal z toho dôvodu, že aj on považoval rodinný dom za spoločnú nehnuteľnosť a súhlasil v plnom rozsahu s držbou rodinného domu zo strany žalovanej skoro 20 rokov. Otázka vydržania je právnou otázkou a nie skutkovou otázkou, ako to uviedol odvolací súd, a preto pokiaľ súd zistí, že sú splnené zákonné podmienky vydržania, v súlade so zásadou *iura novit curia* má súd posúdiť vec podľa § 134 Občianskeho zákonníka, aj keď strana sporu tým vyslovene neargumentuje.

4. Žalobca v podanom vyjadrení uviedol, že podľa jeho názoru je podané dovolanie neprípustné, majúť za to, že právna otázka nastolená dovolateľkou v podanom dovolaní mala byť vznesená už v prvoinstančnom konaní, avšak žalovaná tak učinila až v odvolacom konaní. Na jej vyriešení pritom napadnuté rozhodnutie ani nie je založené. Nestotožnil sa s tvrdením žalovanej, že súd mal skúmať podľa zásady *iura novit curia* vydržanie jej vlastníckeho práva pretože tvrdila, že je vlastníčkou veci ako takej. Zopakoval, že sporný rodinný dom postavil z vlastných finančných prostriedkov pred uzavretím manželstva, čo v spore aj riadne preukázal oproti tvrdeniam žalovanej, že stavba patrí do masy BSM. Odhliadnuc od uvedeného žalobca uviedol, že v danom prípade subjektívne presvedčenie žalovanej o tom, že vec jej patrí, je nedostačujúce pre záver o jej dobromyseľnosti, akú má na mysli ustanovenia § 130 Občianskeho zákonníka. Žalovaná pri bežnej opatrnosti, ktorou rozhodne disponovala, vedela, že sporný dom jej nemôže patriť, lebo o jeho nadobudnutie sa nepričinila. Z uvedeného dôvodu a pre prípad, ak by Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie neodmietol, žalobca žiadal podané dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu (ale aj súdu prvej inštancie) záviselo od vyriešenia právnej otázky „Má súd skúmať podľa zásady iura novit curia vydržanie vlastníckeho práva podľa § 134 Občianskeho zákonníka v prípade, ak strana sporu tvrdí, že je vlastníkom veci, avšak netvrdí, že vlastnícke právo nadobudla vydržaním?“ (bližšie viď bod 3. tohto rozhodnutia), ktorá podľa jej presvedčenia v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 01. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci dovolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

12. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo 203/2016, 3Cdo 216/2017, 4Cdo 64/2018, 6Cdo 113/2017, 7Cdo 95/2017 a 8Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava odvolacieho

konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

14. Ešte pred samotným posúdením „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórному prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

15. Dovolací súd ďalej poukazuje na to, že právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 CSP nemôžu mať hypotetický charakter ale sú spojené so skutkovým stavom z ktorého odvolací súd vychádzal, t.j. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia tejto konkrétnej otázky.

16. Z obsahu preskúvaného spisu vyplýva, že v danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti, zapísanej na príslušnom liste vlastníctva ako majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu, tvrdením, že ju nadobudol do výlučného vlastníctva, pretože stavba bola dokončená ešte pred uzavretím manželstva a preto nepatrí do masy bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu po zániku ich manželstva.

16.1. Podľa právnej vety judikátu R 14/2021 „obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2020, sp. zn. 7Cdo/268/2019).

16.2. S ohľadom na predmet konania tak, ako bol vymedzený žalobcom (R 14/2021) a obranu žalovanej (bližšie viď bod 16.3.) sa sudy nižších inštancií v spore zamerali predovšetkým na zistenie, či sporná nehnuteľnosť ako vec v právnom slova zmysle (ne)existovala už v čase pred uzavretím manželstva strán sporu, či spĺňala kritéria veci v právnom slova zmysle. V uvedenom smere prvoinštančný súd vykonal pomerne rozsiahle dokazovanie, či už oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom strán ako aj viacerých svedkov. Osobitne pokiaľ ide o žalovanou zvolenú obranu dovolací súd konštatuje, že obsah spisu svedčí záveru odvolacieho súdu, že žalovaná sa v spore bránila tým, že stavba domu nebola v čase uzavretia manželstva ešte dokončená a na jej dokončenie sa použili spoločné finančné prostriedky, ako aj jej výlučné finančné prostriedky. Žalovaná predmetné skutočnosti uviedla v jej vyjadrení k podanej žalobe (č.l. 76 a nasl. spisu) a následne ich zopakovala aj na pojednávaniach dňa 26. januára 2023 a 21. marca 2023. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neposudzoval, či žalovanou tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu právnej normy upravujúcej vydržanie (§ 134 Občianskeho zákonníka) tak, ako to neskoršie tvrdila v podanom odvolaní/dovolaní. Odvolací súd po preskúmaní odvolacej argumentácie v napadnutom rozhodnutí uviedol, že žalovaná skutkové tvrdenia ohľadom vydržania namietla až v odvolaní a jednalo sa preto o novoty v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil naplnenie žiadneho z dôvodov uvedených v § 366 CSP pre ich použitie v odvolacom konaní. Odvolací súd tiež poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

16.3. Občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22. septembra 2010, sp. zn. 5Cdo/196/2009, obdobne sp. zn. 7Cdo/25/2018, sp. zn. 5Cdo/385/2012, sp. zn. 4MCdo/15/2010)

16.4. Pri právnej klasifikácii podania súd vychádzal v minulosti z § 41 ods. 2 OSP aktuálne ide § 123 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. V tomto ustanovení ide o dôležité interpretačné pravidlo, ktorého zmyslom je posúdiť podanie tak, aby jeho výklad zodpovedal skutočnej vôli konajúcej osoby v čase urobenia tohto úkonu. Pri posudzovaní procesného úkonu účastníka konania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému úkonu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu úkonu, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v úkone použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu úkonu účastníka. Ak nastane situácia, pri ktorej je potrebné skúmať otázku, či existuje rozpor medzi prejavom účastníka urobeným v úkone a jeho vôľou, je potrebné akcentovať objektívne hľadisko. Aplikujúc toto hľadisko, treba mať pri posudzovaní procesného úkonu účastníka podľa jeho obsahu na zreteli to, ako v ňom bola navonok (objektívne) prejavovaná vôľa konajúceho, nie to, či je subjektívne (zo subjektívneho aspektu účastníka) zhoda medzi navonok urobeným procesným úkonom a vnútornou vôľou toho, kto úkon urobil. Ani podstatný omyl účastníka medzi tým, čo procesným úkonom prejavil, a tým, čo ním prejavil chcel, nemá na účinnosť už urobeného procesného úkonu žiadny vplyv.

17. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že v okolnostiach danej veci, na základe zisteného skutkového stavu odvolací súd správne interpretoval relevantné ustanovenia procesnoprávneho predpisu (§ 123 ods. 1, § 124 ods. 1 CSP) upravujúce podania strán sporu v spojitosti ustanovenia Civilného sporového poriadku týkajúcimi sa prostriedkov procesnej obrany (§ 140 a § 159 CSP). Podľa článku 11 ods. 1 a 2 základných princípov CSP úkony strán sporu sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah. Pri posudzovaní obsahu úkonov strán sporu sa predpokladá, že každá fyzická osoba konajúca ako strana sporu alebo za stranu sporu má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenie právnych noriem obsiahnutých v tomto zákone. Podľa § 123 ods. 1 CSP podanie je úkon určený súdu. Z ustanovenia § 124 ods. 1 CSP je zrejmé, že každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Podľa § 154 CSP (zákonná koncentrácia konania) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Z konceptu spravodlivého súdneho konania (pozri napr. Nideröst - Huber proti Švajčiarsku, z 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I) vyplýva že strane sporu musí byť daná príležitosť predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby v spore uspel resp. s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. V danom prípade z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovanej bola už v prvoinštančnom konaní daná možnosť uviesť a predložiť všetky skutočnosti svedčiacie v jej prospech, pričom sama si zvolila obranu v podobe tvrdení, že „sporná nehnuteľnosť nebola vecou v právnom slova zmysle a že ju strany nadobudli až počas trvania manželstva; žalovaná jej vznik zároveň financovala“. Z ňou prezentovaných tvrdení v písomnej a slovnej forme ani podľa dovolacieho súdu v žiadnom prípade nemožno vyvodiť, že namietala oproti tvrdeniam žalobcu vznik vlastníckeho práva titulom vydržania, ktorá skutočnosť predpokladá úplne odlišné skutkové a právne tvrdenia. Za daného stavu nebolo podľa dovolacieho súdu povinnosťou súdov nižších inštancií ex offio skúmať všetky možné spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva na strane žalovanej tak, ako ich uvádza Občiansky zákonník. Súdov nižších inštancií z uvedených dôvodov ani nezaložili svoje rozhodnutia na možnom nepreukázaní vlastníckeho práva žalovanej iným spôsobom. S takýmto

postupom sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd žalovanou položenú otázku považoval súdmi nižších inštancií za správne vyriešenú, preto podané dovolanie vo veci samej ako nedôvodné zamietol (§ 448 CSP).

19. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.